

Kaupunkiympäristöt ennallistamisasetuksessa, artikla 8

Ympäristöministeriö
Kestävä rakentaminen ja asuminen (KERA) –osasto
Elinympäristöt, kasvu ja digitalisaatio –yksikkö

Artikla 8 kaupunkiympäristöjä koskevat velvoitteet

Artiklan kirjaukset ovat määrällisiä:

- **Vuoteen 2030** mennessä kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreän ja kaupunkipuuston latvuspeiton kansallisessa kokonaispinta-alassa **ei saa tapahtua nettohävikkiä** vuoteen 2024 verrattuna. Tarkastelun ulkopuolelle voidaan jättää kaupunkiekosysteemialueet, joissa **kaupunkivihreän osuus ylittää 45 % ja latvuspeitto 10 %**.
- **Vuodesta 2031** alkaen on saavutettava kaupunkivihreän kansallisen kokonaispinta-alan kasvava kehityssuunta, ml. rakennuksiin ja infrastruktuuriin integroitu kaupunkivihreä, sekä **kunkin kaupunkiekosysteemialueen latvuspeiton kasvava kehityssuunta**. Nämä mitataan joka kuudes vuosi 2031 alkaen, kunnes saavutetaan jäsenvaltion määrittelemä tyydyttävä taso.
 - Artiklan mukaiset toimet edistävät ilmastonmuutokseen sopeutumista lisäämällä viilentävää latvuspeittoa ja tulvatorjuntaa parantavaa viherpeitteisyyttä, lisäävät luonnon monimuotoisuutta ja tukevat asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia sekä kaupunkien elinympäristöjen viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta. Suomen kunnat ovat kuitenkin jo kansainvälisesti vertaillen hyvin vihreitä.
 - Puitteet tyydyttävien tasojen määrittelylle saadaan komissiosta vuonna 2028, alustavaa tietoa vuonna 2025.

Soveltamisalan piiriin kuuluvat alueet ja kaupunkiekosysteemialueiden määrittely

- Soveltamisalaan kuuluvien kuntien listaa ei ole vielä saatu. Suomen seurattava kaupunkivihreän ja latvuspeiton kehitystä n. 60 kunnassa.
- Koskee kuntien taajaan asuttuja alueita.
 - Vain alueet, jotka täyttävät (asetuksen (EY) N:o 1059/2003 4b artiklan mukaista typologiaa käyttäen) joko "kaupungin" määritelmän, jossa väestöstä vähintään 50 % asuu yhdessä tai useammassa kaupunkikeskuksessa tai "pienemmän kaupungin ja esikaupungin" määritelmän, jossa alle 50 % asuu kaupunkikeskuksessa, mutta vähintään 50 % kaupunkiklusterissa.
- Tarkastelun pohjana kaupunkiekosysteemialueet, jotka jäsenvaltio määrittää artiklan 14 kohdan 4 mukaisesti. Määrittelytavassa paljon kansallista liikkumavaraa, kaupunkiekosysteemialueiden valinta suuntaa merkittävästi artiklan vaikutuksia.

4. *Jäsenvaltioiden on määritettävä ja kartoitettava 8 artiklassa tarkoitetut kaupunkiekosysteemialueet kaikkien kaupunkiensä, pienempien kaupunkiensä ja esikaupunkiensä osalta.*

Kaupungin tai pienemmän kaupungin ja esikaupungin kaupunkiekosysteemialueeseen kuuluvat:

- a) koko kaupunki tai pienempi kaupunki ja esikaupunki; tai*
- b) kaupungin tai pienemmän kaupungin ja esikaupungin osat, mukaan lukien vähintään sen kaupunkikeskukset, kaupunkiklusterit ja, jos asianomainen jäsenvaltio katsoo sen asianmukaiseksi, kaupungin lähialue.*

Jäsenvaltiot voivat yhdistää kahden tai useamman vierekkäisen kaupungin tai kahden tai useamman vierekkäisen pienemmän kaupungin ja esikaupungin tai molempien kaupunkiekosysteemialueet yhdeksi näille kaupungeille tai pienemmille kaupungeille ja esikaupungeille yhteiseksi kaupunkiekosysteemialueeksi.

Vaikutukset

- **Suora vaikutus kaupunkisuunnitteluun melko vähäinen.** Muutostarve kunnissa voi koskea (yleis)kaavan selvityksiä ja vaikutusarviointien sisältöä sekä yleisten alueiden latvuspeiton huomioimista puisto- ja katusuunnittelussa. Kuntien yhteinen (teema)yleiskaava voisi tukea artiklan tavoitteiden toteutumista.
- MRL ja valmistelussa olevat alueidenkäyttölaki ja yhdyskuntakehittämis- ja rakentamislaki luovat osaltaan hyvät edellytykset asetusta tukevalle kaupunkisuunnittelulle ja -rakentamiselle.
- **Asetus korostaa suunnittelussa kaupunkivihreän ja rakentamisen yhteensovittamista.** Erityisesti kaupungin lähialueen suunnitteluratkaisujen tulisi tuottaa kaupunkivihreää saman verran kuin rakentaminen sitä poistaa.
- Vaikutukset osin epäselviä:
 - Miten käsitellään kuntia, jotka tulevat artiklan piiriin myöhemmin? Aineiston päivityssyklin myötä kuntaluettelo voi muuttua.
 - Miten kaupunkiseutu käsitellään yhtenäisenä? Artiklan ulkopuolisille alueille voi syntyä kilpailuetua maankäyttöhankkeissa ja sen seurauksena yhdyskuntarakenne voi hajautua.
 - Lähialueen rajausta: vihreää vai ei-vihreää? Jos soveltamiseen valitaan kuntarajan (LAU) sijaan taajamamainen Urban centres and clusters (UCC), johon liittyisi kaupungin lähialue (peri-urban area), lähialueen rajaukseen vaikuttaa se, halutaanko varmistaa 45 % kaupunkivihreää vai kasvu 2030 eteenpäin. Vaikutusta tasaa kaupunkivihreän määrän arviointi kansallisesti.

Teemaryhmän 3 keskeiset toimet 2025

- Määritettävä ja vahvistettava **kaupunkiekosysteemialueet**
- Vahvistettava kaupunkivihreän ja latvuspeiton **tydyttävä taso**
- Määritettävä **toimenpiteet** kaupunkivihreän ja latvuspeiton kasvavan kehityssuunnan saavuttamiseksi
- Mietittävä, onko ”**uusin tieteellinen näyttö**” reitti saada mukaan laadulliset tekijät ja laajempi kaupunkivihreän hyötyjen näkökulma.

14 artikla

Kansallisten ennallistamissuunnitelmien laatiminen

1. Kunkin jäsenvaltion on laadittava kansallinen ennallistamissuunnitelma ja toteutettava tarvittava alustava seuranta ja tutkimus niiden ennallistamistoimenpiteiden määrittämiseksi, jotka ovat tarpeen 4–13 artiklassa säädettyjen ennallistamistavoitteiden saavuttamiseksi ja velvoitteiden täyttämiseksi ja 1 artiklassa säädettyjen unionin yleisten tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi ottaen huomioon uusin tieteellinen näyttö.

5. Vuoteen 2030 mennessä jäsenvaltioiden on vahvistettava käyttäen avointa ja toimivaa prosessia ja arviointia viimeisimmän tieteellisen näytön pohjalta, 20 artiklan 10 kohdassa tarkoitettua ohjauskehystä ja, jos sellainen on käytettävissä, 20 artiklan 11 kohdassa tarkoitettua ohjauskehystä tyydyttävät tasot

- a) 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuille pölyttäjäkannoille ja kullekin 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulle valitulle indikaattorille;
- b) kullekin 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulle valitulle indikaattorille;
- c) kullekin 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulle valitulle indikaattorille;
- d) 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulle kaupunkivihreälle; ja
- e) 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulle kaupunkipuuston latvuspeittoa.

Teemaryhmä 3: Kaupunkiympäristöt, Artikla 8

Ennallistamissuunnitelman valmistelu Hankeikkunassa: [Kansallisen ennallistamissuunnitelman laatiminen](#)

- Puheenjohtaja Ympäristöneuvos, yksikön johtaja Samuli Alppi, ympäristöministeriö
Varapuheenjohtaja Ympäristöneuvos Antti Irjala, ympäristöministeriö

- Jäsenet

Erityisasiantuntija Virve Hokkanen, ympäristöministeriö

Johtava asiantuntija Irene Varila, ympäristöministeriö 31.3.2025 saakka / 1.4. 2025 alkaen lainsäädäntöneuvos
Jaana Junnila, ympäristöministeriö

Erityisasiantuntija Mika Ristimäki, ympäristöministeriö

Neuvotteleva virkamies Jaakko Nippala, maa- ja metsätalousministeriö

Ryhmäpäällikkö erikoistutkija Kati Vierikko, Suomen ympäristökeskus, varajäsen erikoistutkija Antti Rehunen

Luonnonsuojelupäällikkö Tuula Tanska, ELY-keskus, varajäsen alueidenkäyttöpäällikkö Tuomas Autere

Juristi Minna Mättö, Suomen Kuntaliitto ry, varajäsen erityisasiantuntija Laura Mäki

Ympäristöjohtaja Tarja Söderman, Kuutoskaupungit, varajäsen yleiskaavapäällikkö Pasi Rajala

Erikoistutkija Leena Hamberg, Luonnonvarakeskus, varajäsen tutkija Aku Korhonen

Sihteeri Sanna Käyhkö, ympäristöministeriö

- Teemaryhmän työ käynnistyi tammikuussa 2025. Ryhmä voi kuulla muita asiantuntijoita ja sidosryhmiä.

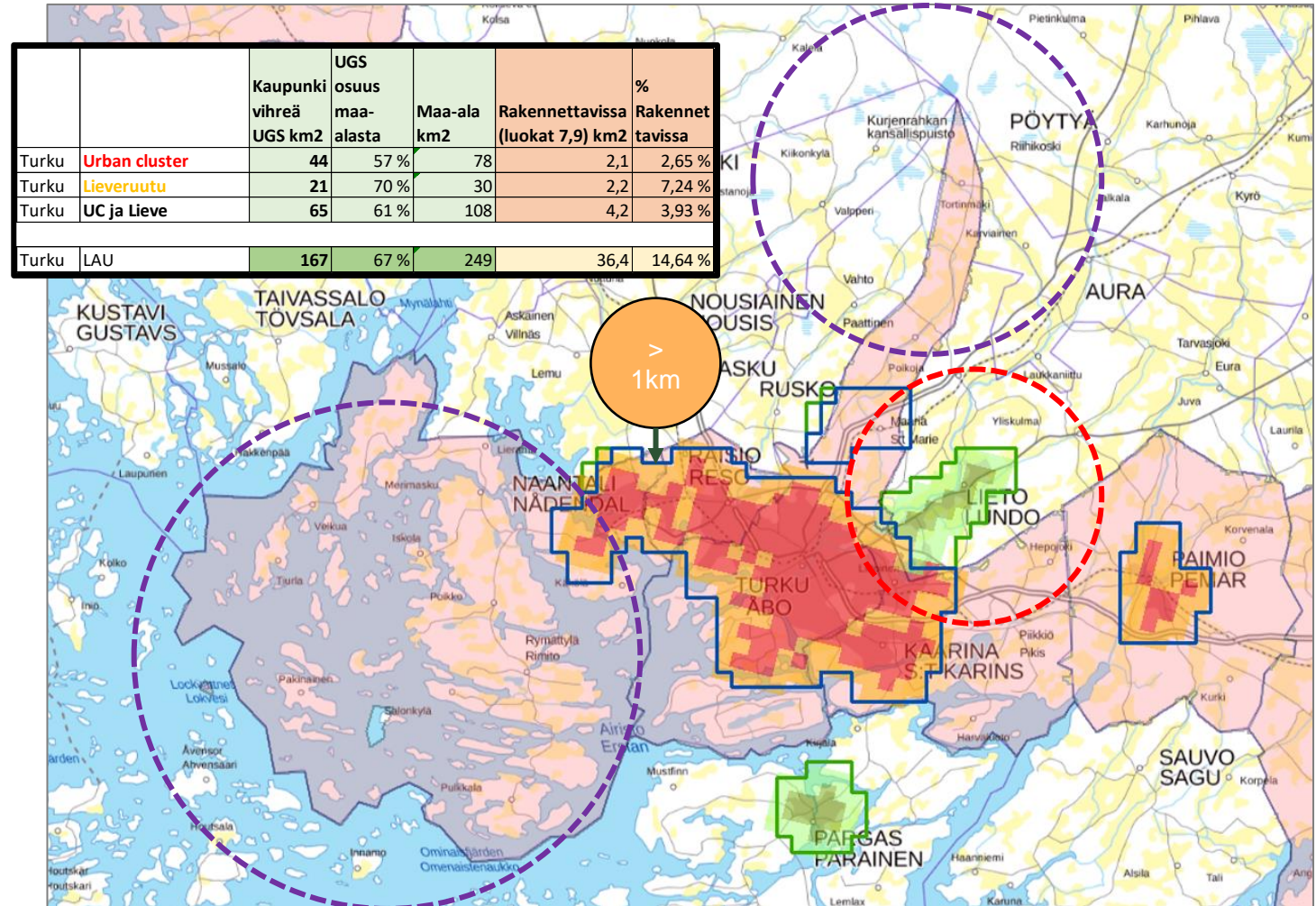
Takauma: Aluerajausvertailu (Turun seutu)

- Urban clusters (Eurostat 2018) valituissa kunnissa
- Urban clusterien (Eurostat 2018) lieveruudut valituissa kunnissa
- Urban clusters ja lieveruudut (SYKEN rajaus 2021) valituissa kunnissa

- Tarkasteluun valitut kaupunkikunnat

- Urban clusters (Eurostat 2018) muissa kunnissa
- Urban clusterien (Eurostat 2018) lieveruudut muissa kunnissa
- Urban clusters ja lieveruudut (SYKEN rajaus 2021) muissa kunnissa

Kaupunkiseudun kunnista Lieto on osa Turun yhtenäistä yhdyskuntarakennetta, mutta ei kuntakohtaisessa väestöntiheyden perustuvassa LAU-luokituksessa kuulu nyt artikla 6:n piiriin.

Lisätietoja

Samuli Alppi
johtaja, Elinympäristöt-yksikkö
samuli.alppi@gov.fi, +358 295 250 036

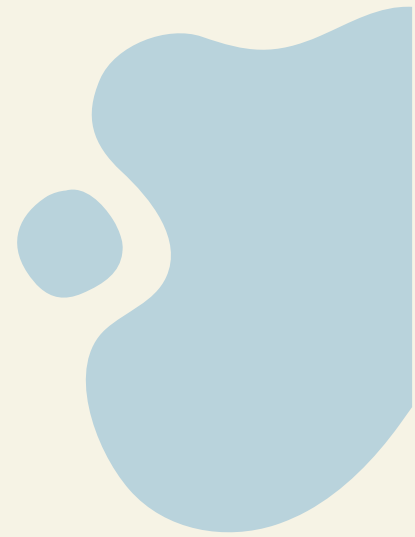
Virve Hokkanen
erityisasiantuntija, Elinympäristöt-yksikkö
virve.hokkanen@gov.fi, +358 295 250 034

Rakennetun ympäristön osasto RYMO

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

